

باسمه‌تعالی

راهنمای مطالعاتی دانشجویان

(Study guide)

عنوان درس: اصول برنامه‌ریزی در تغذیه جامعه

گروه: تغذیه جامعه

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۶/۰۴

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

هماهنگ‌کننده: دکتر مینا باباشاهی

مدرس: دکتر مینا باباشاهی

پیش‌نیاز: اصول اپیدمیولوژی، اصول آموزش و مشاوره تغذیه

اهمیت این درس را در یک پاراگراف توضیح دهید:

یکی از نقش‌های اصلی کارشناسان تغذیه، شناسایی مشکلات تغذیه، طراحی و پیاده کردن برنامه‌های آموزشی و مداخلات غیر آموزشی در جامعه در قالب سازمان‌های مختلف مرتبط با سلامت، آموزش یا بهزیستی برای گروه‌های اجتماعی مختلف است. لذا در این درس دانشجویان این رشته با اصول چگونگی برنامه‌ریزی، طراحی، مدیریت، سازمان‌دهی، اجرا، و ارزشیابی برنامه‌های جامعه‌نگر آشنا خواهند شد.

اهداف کلی و میانی:

- آشنایی دانشجویان با اصول و مراحل طراحی برنامه‌های تغذیه‌ای در سطح جامعه
- آشنایی دانشجویان با انواع روش‌های ارزیابی نیازهای تغذیه‌ای جامعه
- آشنایی دانشجویان با انواع روش‌های ارزیابی وضعیت تغذیه‌ای جامعه هدف
- آشنایی دانشجویان با انواع روش‌های شناسایی منابع و ظرفیت‌های جامعه هدف
- آشنایی دانشجویان با اصول اولویت‌بندی نیازهای جامعه هدف
- آشنایی دانشجویان با اصول تعیین اهداف در برنامه‌ریزی برای رفع نیازهای تغذیه‌ای جامعه هدف
- آشنایی دانشجویان با سطوح مختلف مداخله و استراتژی‌های برنامه‌های تغذیه‌ای
- آشنایی دانشجویان با اهمیت و ضرورت در نظر گرفتن قابلیت‌های ارتباطی و بین فرهنگی جامعه هدف در نیل به اهداف برنامه.
- آشنایی دانشجویان با عوامل موفقیت برنامه‌های تغذیه‌ای در ایران و جهان
- آشنایی دانشجویان با اجزا و نحوه‌ی نگارش برنامه عملیاتی
- آشنایی دانشجویان با روش‌های پایش و ارزشیابی برنامه

روش تدریس:

آموزش بخشی از درس به صورت حضوری به روش سخنرانی با بهره‌گیری از وسایل کمک آموزشی (اسلاید و دیپا پروژکتور) و بخشی به صورت غیرحضوری آفلاین با ارائه اسلایدهای صداگذاری شده و بارگذاری شده در سامانه نوید انجام می‌شود. در طول جلسات آموزشی، از روش بارش فکری نیز استفاده خواهد شد و پرسش و پاسخ و بحث پیرامون موضوع آزاد می‌باشد. دانشجویان موظفاند در طول ترم تحصیلی در مورد مباحثی که از سوی استاد طرح می‌شود در منابع کتابخانه‌ای و اینترنتی جستجو کرده و مطالبی را به کلاس ارائه دهند.

روش ارزشیابی:

قسمتی از ارزشیابی درس به صورت تکوینی در طول ترم انجام می‌شود. علاوه بر پاسخ به سوالات مطرح شده در سامانه نوید، دانشجویان در طول ترم در قالب یک کار گروهی به معرفی و تحلیل یک برنامه تغذیه‌ای منتخب در جهان و تدوین یک برنامه تغذیه‌ای برای مقابله با یک مشکل تغذیه‌ای فرضی در جامعه، گام به گام با پیشروی جلسات کلاسی خواهند پرداخت و جمع بندی آن را بصورت کنفرانس در کلاس ارائه خواهند داد. همچنین ارزشیابی به صورت تجمیعی در پایان دوره به شکل آزمون تشریحی و چند گزینه ای (MCQ) بصورت حضوری انجام می‌شود.

مراجع (کتاب ژورنال یا سایت اینترنتی مرتبط را بطور دقیق معرفی نمائید):

- نسرین امیدوار، زهرا عبداللهی، دل آرام قدسی، اعظم دوست محمدیان، فرزانه صادقی قطب آبادی، بهار عظمتی، درسنامه طراحی و ارزشیابی برنامه‌های تغذیه‌ای جامعه محور، انتشارات انستیتو تحقیقات تغذیه‌ای و صنایع غذایی کشور، تهران، ۱۳۹۶
- ربابه شیخ الاسلام، زهرا عبداللهی، نسرین امیدوار، کتاب برنامه‌های تغذیه جامعه در نظام سلامت ایران، انتشارات انستیتو تحقیقات تغذیه‌ای و صنایع غذایی کشور، تهران، ۱۴۰۰

- Marie A. Boyle, David H. Holben. Community Nutrition in Action: An Entrepreneurial Approach. 6th Edition.
- Nweze Nnakwe. Community Nutrition: Planning Health Promotion and Disease Prevention. 2nd Edition.
- Judy Buttriss, Amanda Wynne, Judy Buttriss. Nutrition, A Handbook For Community Nurses. 2016
- <https://nutr.behdasht.gov.ir>
- <https://extranet.who.int/nutrition/gina/en/home>

اشتباهات رایج دانشجویان در این درس عبارتند از:

اغلب دانشجویان درک صحیحی از نیازها و مشکلات تغذیه جامعه و برنامه‌ریزی در سطح کلان برای رفع و بهبود آن‌ها ندارند و تمرکزشان بر مباحث تغذیه بالینی و مداخلات بالینی است. بنابراین در تعیین اهداف، روش‌ها و استراتژی‌ها، ارزشیابی و درک عوامل موفقیت برنامه‌های تغذیه جامع‌نگر و کلان نیاز به تفکر عمیق، دید وسیع و در نظر گرفتن تمایز با حیطه‌های جزءنگر دارند.

نکات کلیدی در یادگیری بهتر این درس عبارتند از:

- مطالعه هر جلسه و انجام تکالیف گام‌به‌گام هم‌زمان با پیشرفت دوره
- مراجعه به منابع و وبسایت‌ها و مقالات ارائه‌شده و مطالعه بیشتر در مورد اقدامات و برنامه‌های کشورهای مختلف در زمینه بهبود تغذیه جامعه